

JÉZUS FELTÁMADÁSA

© dr. Szalai András, Apológia Kutatóközpont, www.apologia.hu (v.1. 2019.04.21.)

Húsvét nagypéntek és vasárnap, Jézus Krisztus váltságshalála és testi feltámadása az Evangélium üzenetének központi eleme. Krisztus feltámadása nélkül azonban a halálával sem mennénk sokra, sőt, Pál apostol szerint, ha Krisztus nem támadt volna fel, a hitünk semmit sem érne (1Kor 15:1-11.14-19).

1. Mi történt, és mi nem?

A feltámadás pusztán gondolata is okkal-joggal vet fel kérdéseket. Jézus feltámadásának állítása azonban – éppen a jelentősége miatt – még több bizonyításra szorul. A történeteket illetően – logikai szempontból – nincs túl sok lehetőség:

- Jézus *nem* halt meg – a római katonák, a nem hívő zsidók és a tanítványok *mind* tévedtek, vagy be lettek csapva;
- Jézus meghalt, de tanítványai *azt hitték*, hogy feltámadt – azaz tévedtek, hallucináltak vagy valaki becsapta őket;
- Jézus meghalt, de tanítványai *ezt tudva mégis azt állították*, hogy feltámadt – azaz hazudtak, kitalálták az egészet, becsaptak mindenki másra;
- Jézus meghalt és fel is támadt – azaz tanítványai tanúságtétele *igaz*.

Jézus feltámadása, akárcsak Isten létezése, *bizonyíthatatlan* mindenki számára kényszerítő erejű módon. Az alábbi adatok és érvek is az evangéliumi tanúságtétel *valószínűsége*, illetve a többi lehetőség *valószínűtlensége* mellett szólnak. A végső bizonyíték ugyanis a hívők számára sem kevesebb, mint a Feltámadottal való személyes találkozás *szubjektív* élménye, ami azonban kétezer éve ismétlődő tapasztalat, ezért milliók életére, így a történelemre is *objektív* módon hat.

1.1. Láta valaki a feltámadást?

Magát a feltámadást *senki* sem látta. A Feltámadott azonban viszonylag sok embernek jelent meg, akik így *szem-, fül- és kéztanúk* (1Jn 1:1) lettek:

- a magdalai Mária, Jakab anyja Mária, Johanna, Salomé és más asszonyok, akiknek eszébe sem jutott a viszontlátás lehetősége (Mt 28:8-10, Mk 16:1-8, Lk 24:10, Jn 20:11-18)
- az Emmausba tartó két csalódott és szomorú tanítvány (Lk 24:13-35)
- a tizenegy apostol és a velük levők, akik nem várták Jézus feltámadását és a nőknek sem hittek (Mt 28:16-20, Lk 24:34.36-53, Jn 20:19-29, 21:1-23)
- József és Mátyás, akik végig együtt voltak az apostolokkal, és Jézust életében ismerték, és feltámadva is látták (ApCsel 1:21-26)

- Jakab, Jézus féltestvére, aki a többi családtaghoz hasonlóan nem hitt benne, de végül a jeruzsálemi közösség vezetője lett (1Kor 15:7)
- Saul, aki először üldözte Jézus híveit, de végül Pál néven apostol lett belőle (ApCsel 9:1-19, 22:3-16, 26:9-18)
- egyszerre több mint ötszáz testvér (1Kor 15:6).
- Összefoglalva, ha maga a feltámadás pillanatának nem volt *emberi* tanúja, a Feltámadottal való találkozások a feltámadás *tényét* igenis bizonyítják.

1.2. Biztos, hogy meghalt? Nem élhette túl?

- Jézust már a keresztre feszítés előtt úgy *megkorbácsolták* (Mt 27:26, Mk 15:15), hogy nem tudta kivinni a keresztgerendát a kivégző helyre, ezért egy járókelőt, kürénéi Simont kényszerítettek erre (Mt 27:32, Mk 15:21, Lk 23:26).
- A *római katonák* tudták, hogyan kell valakit kivégezni. Konkrétan *látták*, hogy Jézus kilehelte a lelkét, és meghalt (Mk 15:39, Lk 23:47). Ezért a lábszárát sem törték el, de azért a mellkasába dárdát döftek; a tüdejéből kifröccsenő vér és víz pedig a halál biztos jele volt (Jn 19:31-34).
- A *tanítványok* is úgy látták, hogy Jézus kilehelte lelkét és meghalt (Mt 27:50, Mk 15:37, Lk 23:46, Jn 19:30). Egy tanítvány, arimátiai József kikérte Pilátustól a *holttestet*, hogy sírba tehesse, Nikodémus és több nő tanítvány szeme láttára ezt meg is tette (Mt 27:57-61, Mk 15:42-47).
- A Jézusban *nem hívő zsidók* is úgy tudták, hogy meghalt, hiszen tanítványait azzal vádolták, hogy a *holttestét* lopták el (Mt 27:66, 28:4.11-15).
- Összefoglalva, mivel a rendelkezésünkre álló adatok alapján Jézus *minden kortárs szemtanú szerint meghalt*, új és megbízható adatok nélkül teljesen alaptalan utólag azt feltételezni, hogy mindenki tévedett.

1.3. Nem vihette el valaki a testét?

- A sírt nem római katonák, hanem a Szentély őrségének katonái őrizték (Mt 27:65-66). A tanítványok azonban *fegyvertelenek* voltak, tehát eleve nem tudták volna erőszakkal *elrabolni* a holttestet.
- A Nagytanács ráadásul a barlangnyílást lezáró követ megelőző céllal *lepecsételte* (Mt 27:66). A kő elmozdítása a pecsétet is letörte volna, a holttestet tehát észrevétlenül sem lehetett *ellopni*.
- Eleve sziklába vájt sírról volt szó (Mk 15:46), amelynek egyetlen nyílását henger alakú kő zárta el. Ez ugyan nagy volt (Mk 16:4), de egy *erős férfi* képes volt oda- és elhengeríteni, mint arimátiai József (Mt 27:60). Vasárnap hajnalban azonban először *nők* mentek ki a sírhoz, hogy befejezzék a holttest előkészítését, nekik pedig eleve az volt a gondjuk, hogy ki fogja nekik elhengeríteni a nehéz követ (Mk 16:3)?

- Összefoglalva, a tanítványok *képtelenek lettek volna* erőszakkal vagy észrevétlenül elvinni a holttestet, de hogy ilyesmi *a szándékukban* állt volna, az bizonyításra szorul. A Nagytanács vádja a *lopásról* tkp. azon alapult, hogy a saját katonáik ennyire alkalmatlanok voltak a sír őrzésére: elaludtak vagy otthagyták a feladatukat – ilyesmiért azonban büntetés járt volna.

1.4. Ki hengerítette el a követ? Hány angyalt láttak?

- A Jézust követő nők és az angyalok találkozásáról szóló evangéliumi beszámolók három részletet illetően eltérnek.
- Márk, Lukács és János beszámolója megegyezik abban, hogy a nők a követ elhengerítve találták, és a sírban a holttestet nem látták, de eltérnek abban, hogy a sírban *egy angyal* (Mk 16:5), vagy *két angyal* jelent meg (Lk 24:4, Jn 20:1.11-12). Máté szerint azonban, amikor odaértek, a követ a szemük látára hengerítette el *egy angyal*, és az örök ekkor futottak el (Mt 28:1-4).
- Az angyalok *üzenete* mindenestre azonos volt: (1) ne keressék az élőt a halottak között, (2) itt temették el, de nincs itt, mert feltámadt, (3) emlékezzenek rá, hogy előre beszélt feltámadásáról, és (4) Galileában találkoznak vele (Mk 16:6-7, Mt 28:5-6, Lk 24:5-7).
- Máté szerint az asszonyok az angyal szavai után hazafelé futva magával *Jézussal* is találkoztak (Mt 28:8-10), János szerint magdalai Mária egyedül maradván találkozott Vele (Jn 20:11-18). Jézus mindkét esetben arra kérte a nőket, hogy ne kapaszkodjanak bele, ne tartóztassák.
- Összefoglalva, a követ minden bizonnyal *angyal hengerítette el*, vagy a nők sírhoz érkezésekor (Mt), vagy előtte (Mk, Lk, Jn), és a sírban egy vagy két angyal volt jelen, és *valamelyikük* megszólította a nőket. Ezek az eltérések azonban a lényegét nem érintik, az pedig (1) az *üres sír* ténye és (2) az angyalok *üzenete*. Bár a kor bíróságai nők tanúságtételét nemigen tartották megbízhatónak, és a nők beszámolóit két részletet illetően el is térnek, ne feledjük, hogy e nők beszámolóit férfiak írták le :o).

1.5. Nem tévesztették el a sírt?

- Arimátiai József *a saját új sírjába* akarta Jézus eltemetni (Mt 27:60, Jn 19:41), Nikodémus is *jött segíteni*, és illatszereket is hozott (Jn 19:39), a galileai asszonyok is *elkísérték* Józsefet a sírhoz (Lk 23:55), és *megfigyelték*, hova helyezte el a holttestet (Mk 15:47).
- Vasárnap reggel a nők pontosan *tudták*, hova mennek, és egy angyal is megerősítette őket abban, hogy jó helyen járnak (Mk 16:6). Amikor Péter és János meghallotta a hírt, ők is *tudták*, hova kell futniuk (Lk 24:12, Jn 20:3-10).
- Összefoglalva, nincs okunk feltételezni, hogy *arimátiai Józseffel együtt mindenki összetévesztette* az ő új, használatlan sírját egy másikkal, de még ha

ilyesmi történt volna is, *a másik, üres sír tulajdonosa* minden bizonnyal felhívta volna a figyelmüket a tévedésre, illetve aki József számára kivájta vagy eladta a barlangsírt, az is tanúskodhatott volna az ostoba tanítványok ellen – feltéve, hogy csakugyan *ennyire* ostobák lettek volna.

1.6. Miért nem ismerte fel mindenki azonnal?

- A feltámadt Krisztus korai megjelenéseiről szóló beszámolók közül a magdalai Mária és az Emmaus felé tartó két tanítvány esetéből úgy tűnik, Jézus nem volt azonnal felismerhető.
- Magdalai Mária esetében (Jn 20:11-18) az történt, hogy miután Péter és János az üres sírtól hazament, az összetört Mária ottmaradt és *sírt*. Még a két angyal megjelenése és a kérdésük sem tudta kiközösíteni kétségbeeséséből: nem azt remélte, hogy Jézus feltámadt, hanem *azt hitte, hogy valaki elvitte a holttestét*. Amikor Jézus megszólította, hátrafordult, és bár látni látta őt, *azt gondolta, hogy a kertész az* (20:15). Csak amikor Jézus a nevéen szólította, ismerte fel a Mestert.
- Az Emmausba tartó tanítványok (Lk 24:13-35) is biztosan személyesen ismerték Jézust. Szomorúságuk és csalódottságuk miatt azonban (24:17-21), bár órákon át együtt mentek és beszélgettek, nem ismerték fel Jézust. Ő végül a szemükre is vetette, hogy milyen nehezen hisznek abban, ami az Írásokban meg lett jövendölve (24:25-27). Amikor azonban egy faluba érve asztalhoz ültek, és Jézus vette a kenyeret, áldást mondott, megtörte és nekik adta, *a mozdulatsor megnyitotta a szemüket* (24:30-31). Amikor pedig Jézus hirtelen *eltűnt*, megértették, miért jöttek már akkor is izgalomba, amikor Jézus menet közben feltárta előttük az Írásokat (24:32).
- Összefoglalva, a feltámadt Jézus *külsőleg* nem lehetett feltűnő, *normálisan* nézhetett ki, hiszen *a saját testében* támadt fel. Akik azonban utoljára látták, emberi roncsként látták, és nem hitték, hogy valaha élve viszontlátják. A sírva gyászoló Mária és a csalódott, szomorú tanítványok reakcióideje mögött *lélektani jelenség* áll: amit nem keresünk, akkor se vesszük észre, ha a szemünk előtt van.

1.7. Nem csupán Jézus lelke kísértett?

- A feltámadt Krisztus valóban képes volt zárt ajtók mögött megjelenni (Jn 20:19.26, 21:4.14), vagy éppen eltűnni (Lk 24:31.34), illetve felemelkedni az égbe (Lk 24:51, ApCsel 1:9-11). Mégsem volt csupán „hazajáró lélek”, létformája példátlan módon *egyszerre* volt evilági és túlvilági.
- A Feltámadott első tanúja a magdalai Mária volt. Amikor felismerte Jézust, meg is ragadta őt, mert Jézus – pontos fordításban – így kérte: „Ne kapaszkodj belém [*mé mú haptú*]...” (Jn 20:17). A sírtól hazafelé rohanó asszonyok is leborultak Jézus elé, és *megragadták* a lábát (Mt 28:9). Ha Jézus létformája nem lett volna fizikai *is*, nem lehetett volna megragadni.

- Amikor először jelent meg – hirtelen, zárt ajtók mögött – apostolai között, azok megijedtek, mert „kísértetnek” [*phantaszma*] hitték (Lk 24:36-37). Jézus azonban ezt azonnal cáfolni akarta: kérte őket, hogy nézzék meg jól, és *tapintsák meg* kezét, lábát, oldalát – a sebeit. Enni is kért, sült halat adtak neki, ő pedig a kezébe vette, és megette azt (Lk 24:38-43), és később a Galileai tónál is együtt evett velük (Jn 21:12).
- Tamásnak nem volt elég az, hogy mások *látták* Jézust, ő meg is akarta érinteni. Jézus ezért akkor is megjelent, amikor ott volt a többiekkel, és ő maga kérte, hogy *érintse meg* a sebeit (Jn 20:26-29).
- Összefoglalva, a kísértetként való visszatérés eleve *nem minősíthető feltámadásnak*, sem a tanítványok, sem a kívülállók előtt. Jézus eleve másról beszélt: bár meg kell öletnie, *fel is kell támadnia* (Mt 16:21; 17:22-23; 20:18-19), és *testének templomát* ő maga fogja felépíteni (Jn 2:21-22). Jézus nem is azt állította, hogy ő a testetlen átmeneti szellemi létforma, hanem hogy *ő maga az élet és a feltámadás* (Jn 11:25-26).

1.8. Nem lehet, hogy csak hallucináltak?

- A hallucináció egyéni és rövid ideig tartó képzelgés. Jézus azonban ritkán jelent meg egyéneknek (Mária, Jakab, Saul), inkább kisebb-nagyobb *csoporthoz*, sőt, Pál szerint *egyszerre* több mint ötszáz testvérnek (1Kor 15:6).
- Ráadásul Jézus összesen *negyven napon át* jelent meg híveinek (ApCsel 1:3), néha csak *perceken át*, máskor viszont *hosszú órákon át* volt velük együtt, különböző napszakokban és eltérő környezetben.
- Az emberek pedig *ugyanazt* látták és hallották, amíg Jézus beszélgetett velük, tanította őket. Legalább kétszer együtt is *evett* velük (Lk 24:41,42, Jn 21:12-15). Többen *megis érintették*: az asszonyok (Mt 28:9, Jn 20:17) és a tizenegy apostol (Lk 24:39, Jn 20:27). Végül, Jézus az apostolokra rá is lehelte a Szentlelket (Jn 20:22).
- Összefoglalva, eltérő összetételű embercsoportok tagjainak heteken át ismétlődő, egyidejű, akár órákon át tartó, közös és teljes érzékszervi élménye *kizárja* a szubjektív vagy kollektív hallucinációt.

1.9. Nem lehet, hogy csak kitalálták az egészet?

- Jézus feltámadásának a kitalálása és az egész emberiség átverése *olyan vád, ami bizonyításra szorul*, mert sokkal több kérdést vet fel, mint amennyit megoldani látszik.
- A gyanakvás és ez a vád akkor lenne jogos, ha lenne rá okunk: ha az újszövetségi beszámolókból ki lehetne mutatni olyasmint, ami ilyen szinten hiteltelenné tenné a szerzőket. A hazugság ugyanis mindig kiderül. Mindig van *jele*, mert mindig valamilyen *érdeket* szolgál. Gyökere mindig a *jellem hiá-*

nya, és minél nagyobb a hazugság, annál jellemtelenebb az illető, ami azonban tetten érhető a magatartásán, az életútján (ld. szektaalapítók).

- Az apostolok jelleme és megbízhatóságuk mértéke műveik és életük alapján *megítélhető*. Mellettük szól mind az ókori irodalomban *példátlan őszinteségük*, ahogy az evangéliumokban a saját küzdelmeikről, hibáikról és hitetlenségükről írnak. Mellettük szól az e mögött álló *pozitív változás* is, ami éppen a feltámadás élményének hatása a jellemükre. Amit átéltek, azért képesek voltak *mindent* odaadni és elveszíteni, *élni és halni* egyaránt.
- Összefoglalva, amíg a kitaláció-elmélet a tanítványok beszámolóján nem tudja kimutatni az aljas hazudozás vagy a naiv ostobaság jeleit, addig nincs más alapja, mint egy *világnézeti előítélet*, például, hogy Isten nincs, csodák sincsenek, ezért feltámadás sincs. Az az elképzelés pedig, hogy a tanítványok *annyira* féltek a haláltól és attól, hogy Jézus hazugnak bizonyuljon, hogy az örök élet reményében képesek voltak mindenki másnak hazudni és e hazugságért az életüket áldozni – kész önellentmondás.

1.10. Feltámadt vagy fel lett támasztva?

- Az Újszövetségben hol azt olvassuk, hogy *Isten* támasztotta fel Jézust (ApCsel 2:32, Róm 10:9, 1Kor 15:12-15, 2Kor 4:14, 1Pt 1:21), hol arról, hogy *ő* maga támadt fel (1Kor 15:20) és *ő maga* építette fel saját testének templomát (Jn 2:20-21).
- A két kijelentés azért nem ellentmondásos, mert Isten több mint Atya: Fiú is, Lélek is. Amikor pedig a Fiú emberré lett, Isten lett emberré, ezért Jézus az emberré lett Isten. Ami tehát Jézussal történt, az a Fiúval történt, azaz Istennel történt. És amit Jézus tett, azt a Fiú tette, azaz Isten tette.
- Összefoglalva, a bibliai istenkép alapján a két kijelentés – hogy Isten feltámasztotta a Krisztust, és hogy a Fiú feltámadt – *egymást kiegészítő állítás*. Mivel a Fiú az Atya „egyszülöttje” (értsd: a maga nemében egyetlen Fia), neki is *élete van önmagában* (Jn 10:17-18), és *ő maga* az élet és a feltámadás (Jn 11:25-26).

2. Mi a történetek jelentősége?

Jézus lénye, tanítása, tettei, ami vele történt, és amit másoknak ígért, *egységet alkot*. Ha *ő* nem az, akinek mondta magát, akkor nem taníthatta, amit tanított, nem tehette, amit tett, nem történhetett meg vele, ami megtörtént, és nem ígérhette meg híveinek, amit megígért.

A megdicsőülés hegyéről lefelé menet Jézus okkal kötötte a szűkebb tanítványi kör lelkére (akkor is, ha még nem értették, mire gondol), hogy átváltozásáról csak *azután* beszélhetnek másoknak, *miután* feltámadt a halálból (Mk 9:9-10).

2.1. A feltámadása mit bizonyít Jézusról?

Az evangéliumok szerint Jézus parancsszóval uralkodott a természeti és a szellemi erők, sőt, *a halál felett*. Nem pusztán imádkozott csodáért, hanem *életre szólított* halottakat. Nem pusztán visszaadta mások életét néhány évre vagy évtizedre, hanem teljesen megváltoztatta a halálhoz és az élethez való hozzáállásunkat.

- Jézus tehát feltámasztott *másokat*, mint pl. Jairus lányát (Mt 9:18-26, Mk 5:21-43, Lk 8:40-56), egy naini özvegy fiát (Lk 7:11-17) és barátját, Lázárt (Jn 11:1-44). Mint Jézus minden csodája, a feltámasztás is „jel” [*szémeion*] volt azonban, ami önmagán túlmutatott, konkrétan arra, hogy *Ő maga az élet és a feltámadás*, és aki benne hisz, az, ha meghal is, él, és nem hal meg örökre (Jn 11:23-26).
- Aki ilyesmit állít, annak megölhetetlennek kell lennie, és mivel Jézust megölték, de feltámadt, tényleg *az, akinek mondta magát* (Jn 2:18-23).
- Összefoglalva, Jézus *feltámadása igazolta* ki- és mivoltát, hogy Ő Isten hatalmas Fia (Róm 1:4), a Messiás (ApCsel 17:3, 1Kor 15:3-4), mindenki bírāja (ApCsel 17:31). Ez *egyúttal igazolta* minden tanítását, tettét és ígérését.

2.2. Jézus feltámadásának mi köze van hozzánk?

Először is, Krisztus halála *váltságáldozat* volt: a szent és igaz vált bűnné és átokká, tehát *ártatlan bűnhődött helyettünk*. Isten önmagával szemben volt *igazságtalan*, hogy velünk ne kelljen igazságosnak lennie, mert akkor végünk van.

- De éppen a helyettes váltság igazságtalansága miatt, *ha halott maradt volna az, aki ártatlanul helyettünk bűnhődött*, ez a lelkiismeretünket csak még jobban terhelné. Századokon át az évente ismétlődő állatáldozatok is visszamenőleg bűnbocsánatot szereztek ugyan, de a lelkiismeretet nem tudták megtisztítani (Zsid 9:14.24-28, 10:1-4), hiszen az állat ártatlan volt ugyan, de nem önként ment helyettünk a halálba, a büntetés rendszeres megúszása önmagában pedig nem ad erőt a bűnnel szemben, csak újra meg újra emlékezteti az embert a tehetetlenségére, és ennek ismétlődő következményeire...
- Jézus azonban nem csak *ártatlan* volt (Zsid 9:14), hanem tudatosan, *önként* vállalt értünk áldozatot (Zsid 10:5-6), amire az irántunk való *szeregete* indította (Gal 2:20, Ef 5:2). Mivel emberként büntelen és igaz volt, tökéletes áldozatként elég volt *egyszer* meghalnia mindenki bűnéért (Zsid 10:11-12, 1Jn 2:2), és feltámadt a halálból.
- Ez azt jelenti, hogy Ő az életünk Ura, és nem csak *szavakkal* lehet neki megköszönni, amit értünk tett, hanem *mindenünkkel* tartozunk Neki. Engedelmségünk tehát egyfelől *hálából* (Róm 6:17, 7:24-25, 1Kor 15:57 stb.) és az iránta való *viszontszeretetből* (1Pt 1:8) fakadhat, másfelől azonban ő maga ad belénk *új szívet, és írja bele parancsait* (Zsid 8:10, 10:16-17).

- A Fiún örökre nyomot hagytunk. De Ő is rajtunk. Átszögezett kezek ölelnek minket át, segítenek talpra vagy veregetnek vállon, hogy átszögezett lábak nyomában menjünk tovább. Új életünknek *ára* volt, és amit Jézus értünk tett, az nekünk is *új értéket* adott, ezért *nem élhetünk úgy, ahogy korábban* (1Pt 1:17-23 stb.).

Ez az új élet tehát a kegyelem, a hála és a viszonzszeretet, az új szövetség motivációján alapul, olyan lelki-szellemi történéseken, amelyek új identitást, kettős természetet, életen át tartó metamorfózist, és üdvbizonyosságot adnak.

- Ha valóban hisszük, és meg is valljuk, hogy feltámadt a halálból, *megmentültünk* (Róm 10:9).
- Mivel tudhatjuk, hogy halálos szeretet mentett meg minket, a Feltámadt megváltó révén *lelkiismeretünk megtisztulhat* (1Pt 3:21), bűnösből *igazzá* válhatunk (Róm 4:23-25). Mivel Krisztus *örökkévaló* főpapunk, Melkisédek „rendje” szerint *örök közbenjárónk* (Zsid 7:14-25 vö. 4:12-16, 1Jn 1:9).
- Mivel Jézus megelevenítő lélekké, életadó szellemi lényvé lett (1Kor 15.45), feltámadása által *születhetünk újjá* (1Pt 1:3-4), és Őt mint a láthatatlan Isten ikonját egyre jobban megismerve a bennünk lakó *Lelke* által *átváltozhatunk* az ő hasonlatosságára (2Kor 3:18, 4:6), konkrétan *isten természet részesévé* válhatunk (2Pt 1:3-4).
- Krisztus *velünk azonosult*, ezért bár mi erkölcsi halottak és bűnök rabjai voltunk, Isten Krisztussal együtt minket is életre keltett és feltámasztott (Ef 2:1-6), a keresztségben ugyanis *Jézussal együtt* meghaltunk és feltámadtunk (Róm 6:3-11), így nem csak szenvedéseiben, hanem feltámadása erejében is *osztozhatunk* (Fil 3:10, Gal 5:16-18.22-25). Azt tarthatjuk magunkról, hogy már nem vagyunk a bűn rabjai, hiszen számára *halottak* vagyunk, és az Istennek *élünk* (Róm 6:11-14, 8:1-2, Kol 3:1-10).
- Az az Isten, aki Jézust feltámasztotta, *minket is* fel fog támasztani (1Kor 6:14, 2Kor 4:14), hiszen a Jézusban hívő emberben *ugyanaz a Lélek* vesz lakozást, aki az ember Jézust is feltámasztotta a halálból, *ezért* Isten a hívő halandó testét vagy létformáját [*szóma*] életre fogja kelteni (Róm 8:9-11), Krisztus *a saját* megdicsőült létformájához *hasonlóvá* fogja változtatni (Fil 3:21), azaz *halhatatlanságba* öltözik (1Kor 15:52-54).
- A hívőnek már nem kell egész életében a haláltól félve élnie (Zsid 2:15), mert Krisztus „erőtlené tette” vagy „semmissé tette” [*katargeó*] a Vádlót, *akinek hatalma volt a halálon* (Zsid 2:14), illetve *magát a halált is*, világságra hozva az elmúlhatatlan életet az evangélium által (2Tim 1:10). Így „teszi semmissé” [*katargeó*] a lázadó szellemi hatalmakat (1Kor 15:24), az antikrisztust (2Thessz 2:8) és végül, utolsó ellenségként magát a halált is, végleg (1Kor 15:26, Jel 20:14).